

כדאי לשים לב לאירועים הבאים:

קול העם – עתון של המפלגה הקומוניסטית שביטא את רעיונותיה ועמדותיה של המפלגה. שר הפנים הורה לסגור אותו בגלל מאמרים חריפים נגד המדינה. העיתון עתר לבג"ץ וביקש לבטל את ההחלטה בטענה של פגיעה בחופש הביטוי ובחופש העיתונות. מהעיתון הסתמכו על הכתוב במגילת העצמאות בדבר חירויות האזרח. בג"ץ קיבל את העתירה של העיתון. – **זו דוגמה 1) למעמדה המשפטי של מגילת העצמאות, 2) לבג"ץ שמגן על חירויות הפרט. דוגמה לתרומת בג"ץ לדמוקרטיה הישראלית.**

לאה שקדיאל – אשה שומרת תורה ומצוות, חברה במועצת ירוחם בקשה להיות נציגת המועצה המקומית במועצה הדתית. שר הדתות ביטל את מועמדותה מחוסר התאמה לתפקיד. היא עתרה לבג"ץ בטענה שמדובר באפליה לא חוקית. בג"ץ פסק לטובתה בטענה שפסילתה מנוגדת לאיסור אפליה לפי מין, שהוא עקרון יסודי במערכת המשפט הישראלית. עקרון זה נמצא במגילת העצמאות. לאה הצטרפה למועצה הדתית. – **זו דוגמה לפסיקת בג"ץ המגן על חירויות הפרט כפי שנכתבו במגילת העצמאות, עיקרון השוויון שנמצא 1) בהכרזת המדינה 2) בחוקי המדינה – חוק שיווי זכויות האשה.**

פרשת רופאיזן (האח דניאל) – נולד להורים יהודים והתחנך כיהודי. בעקבות השואה המיר את דתו והתנצר. בעקבות בקשתו עבר למנזר בישראל. הוא ביקש לקבל תעודת עולה ולהירשם בתעודת הזהות כיהודי (מכוח חוק השבות), כי למרות שהוא נוצרי, הוא רואה את עצמו כיהודי לאומי הקשור לעם היהודי. שר הפנים דחה את בקשתו וכן בג"ץ דחה את עתירתו וקבע שרופאיזן אינו יכול להיחשב כעולה לפי חוק השבות. כי לעניין חוק השבות יהודי הוא מי שנולד לאם יהודיה או שהתגייר ואינו בן דת אחרת. בתעודת הזהות לא נכתב דבר במשבצת הלאום. – **זו דוגמה לעתירה לבג"ץ הנוגעת לחוק השבות.**

פרשת שליט – רב סרן בנימין שליט נשוי לאשה סקוטית לא יהודיה. הוא רצה לרשום את ילדיו בסעיף "לאום" בתעודת הזהות כיהודים, ובסעיף "דת" כחסרי דת. טענתו היא שילדיו מתחנכים כיהודים. פקיד הרישום סרב לכך. שליט עתר לבג"ץ. בג"ץ קיבל את עתירתו כי הגדרת יהודי לצורך מרשם האוכלוסין אינו דתי-הלכתי אלא חילוני-עממי. הפרשה עוררה סערה ובעקבותיה תוקן חוק מרשם האוכלוסין והוגדר בו יהודי כ"מי שנולד לאם יהודיה, או שנתגייר, והוא אינו בן דת אחרת". – **זו דוגמה לתיקון חוק מרשם האוכלוסין.**

אסון צאלים – בתרגיל שנערך בצאלים נהרגו ונפצעו לוחמי סיירת מטכ"ל מפגיעת טיל ששוגר בטעות. התנהלה ועדת חקירה ושני קצינים הועמדו לדין ונענשו. כעבור 3 שנים נמתחה בקורת על מינויו של אהוד ברק, שהיה הרמטכ"ל בעת האסון, ועכשיו רצה להתמנות לשר. הוועדה לבקורת המדינה פנתה למבקר המדינה לבדוק את הנושא, אך היא החליטה לא לבדוק. מאוחר יותר פורסם דו"ח על האסון מטעם מבקר המדינה. – **זו דוגמה לגוף מבוקר – צה"ל – על ידי מבקר המדינה. הארוע פורסם בדו"ח מבקר המדינה.**

פרשת קו 300 – מחבלים חטפו אוטובוס. במהלך השתלטות צה"ל נהרגו 2 מחבלים. צלם עתונות צילם 2 מחבלים מוצאים מהאוטובוס בחיים, ואחר כך נמסר שגם הם נהרגו. ועדת חקירה בדקה את מותם. היועץ המשפטי לממשלה קיבל ידיעות שראש השב"כ נתן הוראה להרוג את המחבלים, והורה להקים ועדת חקירה בנושא. הממשלה לא הייתה מעוניינת שתיפתח חקירה, לבסוף ועדת חקירה בדקה את עבודת השב"כ. – **זו דוגמה לכפל נאמנות של היועץ המשפטי והתמודדות עם חילוקי דעות ועימות בין היועץ המשפטי לממשלה לבין הממשלה. היועץ המשפטי סירב להגן על עמדת הממשלה, שבקשה למנוע חקירת הנושא, אך לדעת היועץ ראוי היה לחקור את העניין.**